

der forvoldes på institutionens område som uden for denne, f. eks. i forbindelse med udgangstilladelse eller undvigelse. Der gives desuden justitsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om erstatning for skade forvoldt af personer, der frivilligt har ophold på institutioner under kriminalforsorgen, og af personer, der er anbragt i familiepleje.

Det er som hovedregel en forudsætning for tilkendelse af erstatning, at forbrydelsen er anmeldt til politiet. Erstatning vil også kunne ydes i tilfælde, hvor gerningsmanden er ukendt, er under 15 år eller er utilregnelig.

b) *Retskrav eller billighedsrstatning.*

Udvalget har indgående drøftet, hvorvidt der bør skabes et egentligt retskrav for skadelidte på erstatning fra staten, eller om der alene bør indføres en ordning, hvorefter erstatning kan ydes efter en rimelighedsvurdering, jfr. betænkningen side 16 ff. Udvalget har fundet at måtte foretrække en ordning, hvorefter der alene ydes en billighedsrstatning, dog således at udgangspunktet for udmålingen af erstatning bør være almindelige erstatningsretlige principper.

Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Som anført af udvalget vil en billighedsordning muliggøre en mere smidig administration af erstatningsordningen, ligesom en sådan ordning giver en bedre mulighed for at holde ordningens økonomiske konsekvenser for det offentlige inden for bestemte rammer. Efter at ordningen har fungeret i nogen tid, kan man på baggrund af de indvundne erfaringer overveje, om der er grundlag for at ændre ordningen, således at skadelidte får et egentligt retskrav på erstatning.

c) *Betydningen af, at skadelidte får udbetalt andre ydelser.*

Der var i udvalget enighed om, at erstatning ikke skal ydes i det omfang, skaden godtgøres af skadevolderen eller dækkes af ydelser efter den sociale lovgivning, løn under sygdom, pensionsydelse eller private skadesforsikringer.

Der var derimod i udvalget delte meninger om, hvorvidt der ved erstatningens udmåling burde tages hensyn til private livs-, ulykkes- eller sygeforsikringer (summaforsikringer) og til andre økonomiske ydelser, som måtte tilfalde skadelidte i anledning af skaden.

3 af udvalgets medlemmer har foreslået, at det overlades til det nævn, der skal administrere ordningen, at afgøre, i hvilket omfang hensyn skal tages til sådanne forsikringer og ydelser. De har herved henvist til princippet i forsikringsaftalelovens §

25, stk. 2, 2. pkt., hvorefter private summaforsikringer ikke påvirker erstatningens størrelse, og til nyere erstatningsretlig retspraksis, hvorefter domstolene uanset den nævnte bestemmelse i forsikringsaftaleloven i et vist omfang tager hensyn til større forsikringsudbetalinger.

Udvalgets 3 øvrige medlemmer har foreslået en ordning, hvorefter der ved erstatningsudmålingen skal ske fradrag for alle ydelser, som skadelidte får udbetalt i anledning af skaden. Disse medlemmer har herved henvist til, at erstatningsordningens primære formål er at hjælpe de ofre, der ikke fra anden side får deres tab dækket, og som indtager en særlig ugunstig position i erstatningsmæssig henseende. Så længe der ikke stilles ubegrænsede midler til rådighed for udbetaling af statslig erstatning, bør denne forbeholdes tilfælde, hvor tabet ikke på anden måde dækkes.

Der har blandt de indkomne udtalelser vedrørende lovudkastet været overvejende tilslutning til udkastets alternativ I.

Lovforslaget er affattet i overensstemmelse med alternativ II, således at der sker fradrag i erstatning for alle ydelser, der kommer til udbetaling i anledning af skaden. Justitsministeriet har herved især lagt vægt på, at de midler, der stilles til rådighed for erstatningsordningen, i første række anvendes til udbetaling af erstatning til personer, der ikke på anden måde får deres tab dækket. Også på dette område vil det dog være rimeligt at overveje en ændring, når ordningen har fungeret i nogen tid.

d) *Erstatningsordningens administration.*

Udvalget har foreslået, at ordningen administreres af et nævn bestående af en dommer som formand, en advokat og en særligt socialretlig sagkyndig, og at nævnets sekretariatsarbejde varetages af justitsministeriet.

Justitsministeriet har bl. a. på grundlag af udtalelser i nogle høringssvar overvejet, om administrationen af ordningen kunne henlægges til domstolene. Behandlingen kunne i vidt omfang ske i forbindelse med straffesagen mod skadevolderen sammen med behandlingen af skadelidtes erstatningskrav mod skadevolderen. Den udvikling, der er sket i den senere tid, hvorefter opgaver, som traditionelt har været domstolsanliggender, i stedet henlægges til administrative nævn, er ikke uden betænkelighed. Den administrative behandling frembyder ikke samme retlige garantier som domstolsordningen. Udvalget har lagt vægt på, at der sker en centraliseret og ensartet behandling af alle ansøgninger om erstatning. Dette ville inden for domstolsorganisationen kunne ske ved, at alle sager henlægges til én